

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
"KOROŠKI SLOVENEK"
 Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
 Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Pol. in gosp. društvo
 Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List za politiko, gospodarstvo in prosveto

Izhaja vsako sredo.

Stane četrletno: 1 šiling.
 celoletno: 4 šilinge.

Za Jugoslavijo

četrletno: Din. 25.—
 celoletno: Din. 100.—

Pozamezna številka 10 grošev.

Leto VIII.

Dunaj, 21. novembra 1928.

Št. 47.

Deželni zbor.

(Konec.)

Drugi dan se je bavil deželni zbor skoro izključno s cerkvenimi dokladi, kako urediti, da cerkve ne bodo propadle in dobile potrebna sredstva za vzdrževanje. K tej točki, ki je zavzela skoro cel dan, je govoril stvarno samo dr. Reinprecht, ki je predlagal ustanovitev cerkvenih davčnih občin, ki bi zadeve doklad same reševale; nekateri drugi govorniki so pač govorili, ker ne morejo drugače, da bi se ne oglasili k vsaki točki.

Posl. Angerer predlaga znižanje davka na blagovni promet pri rokodelskih obratih in da se razširi cesta od Greifenburga do dravskega mosta na Bruggen. Posl. Schauer vprašuje deželnega glavarja radi telefonskih nedostatkov pri orožniških postojah. Ko je zadnja povodenj odnesla v gornji Dravski dolini most, se je hotelo orožništvo v Rožeku telefonično opozoriti, da je vsed tega tamošnji most v nevarnosti, a zveze ni bilo mogoče dobiti, ker ni stalne telefonične zveze. Posl. Sattlegger predlaga, da bi se zboljšalo dostavljanje pošte v Ziljsko dolino. Posl. Willroeder predlaga, da bi se izdelal cestni vzdrževalni program na podlagi investicijskega posojila. Čas zahteva poleg železnic tudi avtobuse, ki služijo obenem tujskemu prometu. Cesta tega prometa ne morejo vzdržati. Jasno pa je tudi, da zahtevajo ceste take vsote, ki jih ni več mogoče dobiti iz rednih dohodkov; potrebuje se 2 milijona S. dohodki v to svrhu pa izkazujejo samo 260.000 S. Cestna dela naj se razdelijo na več let in za to najame dolgoročno posojilo; obresti bi kril davek na bencin, posluževati pa se bo treba tudi produktivnega brezposelnega skrbstva. Nam. dež. glav. Neutzler sporoča, da ima dežela 700 km cest in da stane vzdrževanje 1 km 18.000 S. Temeljito se morejo popraviti ceste samo s pomočjo investicijskega posojila. Imamo tudi premalo cestarjev. Dež. svetnik Schumy pravi, da dežela ne prenese novega posojila. Pri nas se vse preveč zida, zidajo se n. p. mostovi tam, kjer ni vode. Temeljita poprava cest bi stala 56 milijonov, dežela pa ne prenese niti obresti za polovico te vsote.

Posl. Parfuss utemeljuje predlog, da bi se razširile uradne ure pri telefonu tudi v večjih krajih izven

Celovca in Beljaka, ker ne more pojmiti, zakaj so telefonski naročniki v manjših krajih prikrajšani, četudi plačujejo iste pristojbine. Deželna vlada naj bi stopila v tej zavedi v stik s poštним ravnanstvom.

Posl. Schauer govori k predlogu ustavnega in pravnega seka, po katerem je pozvati zvezno vlado, da uredi s posebnim zakonom zadevo vzdrževanja katoliških cerkva enotno za vse zvezne dežele. Dočim je na deželi podlaga za odmero cerkvene doklade zemljiški in hišni davek, se ta podlaga razširi v mestih še na pridobitnega (tudi na deželi je ta davek vključen), ki znaša v Celovcu 28%. Tako plačuje samo gotov del ljudi, četudi zahteva pravni čut, da se doklada razdeli enakomerno na vse farane. Tozadevne zakonske določbe so nejasne. Poročevalec navaja nato razmere v posameznih deželah in pravi, da na Dunaju plača skoro vse zveza, drugje pa povečini patroni. Posl. dr. Reinprecht odgovarja poročevalcu in popravlja njegove netočne podatke ter se zavzema za to, da se vrne predlog odboru v ponoven pretres. Sedanje cerkvene občine imajo svojo zakonito podlago. Breme bi se lažje dalo prenesti, ako bi se ustanovile cerkvene davčne občine ali celo škofijske davčne občine, kakor v Nemčiji, s pravico, samostojno nalagati davek. Iz tega bi se podpirale ubožne cerkve. Ni resnično, da bi na Dunaju plačevala zveza vse cerkvene potrebe. Na Koroškem plača tretjino patron in dve tretjini farani. Patronov je na Koroškem 321: 109 duhovnih, 202 posvetnih, od teh je zveznih 101. Če se obrtniki v Celovcu radi doklade danes pritožujejo, se mora uvaževati, da so bili oproščeni prisilnega posojila in premoženjskega davka. Zadevo cerkvenih doklad lahko uredi dežela samostojno v svojem območju. Pos. Rothwangl se zavzema za ločitev cerkve od države in obžaluje, da do tega ni prišlo že pod cesarjem Jožefom. Socijani demokrati so za to, da se katoliki, kakor svobodomislec, združijo v posebna društva in ta društva naj plačujejo vse potrebe cerkve.

Posl. Starc pravi, da je cel predlog presojal prvotno kot čisto davčno zadevo in ni pričakoval načelnih razprav. Pridružuje se izvajanjem posl. Reinprehta, ker danes resnično nihče ni prisiljen, da prispeva verskim družbam, katerim ne pripada. Že v liberalnih postavah sedemdesatega leta stoji, da je treba

samo članom cerkve prispevati k dokladam. Reinprechtu mora biti deželni zbor hvaležen za pojasnila in vsak pameten si mora reči, da je treba nastopiti priporočeno pot. Predlog je bil nato ponovno odkazan odboru.

Seja 9. novembra: Posl. Papaner predlaga, da bi se pot St. Pavel-Grabinjska gora popravila in dovolila primerna podpora. Posl. Lora predlaga, da bi se popravila cesta Kožentavra—Šmarjeta v Rožu. Posl. Fuss predlaga, da se pozove zvezna vlada, da zviša doklado na zlate kolajne.

Posl. dr. Reinprecht govori o službenem razmerju deželnih nameščenecv. Zakon se mora spremeniti z ozirom na zakon o zavarovanju nameščenecv, o bolniškem zavarovanju in namestilni red. Imamo veliko dnevničarjev, pogodbenih nameščenecv, za katerih stalno namestitev je potreben sklep deželnega zbora. Uradniki pravijo, da je novi zakon slabši nego dosedanj, ker odpravlja avtomatiko. Vrednost avtomatike leži vendar predvsem v tem, ali ima dežela denar ali ga nima. Če ga nima, uradništvu tudi avtomatika nič ne pomaga. Z ozirom na ženske nameščence določa zakonski predlog, da se pustijo iz službe brez odpravnine pogodbeni uradniki, ki se v tem času omožijo. Če ima nameščenka do 15 službenih let in se omoži, dobi pramerno odpravnino, ako pa ima nad 15 službenih let, jo dežela lahko upokoji, drugače pa ostane v službi. Enake določbe veljajo tudi za učiteljstvo. Soc. dem. so k temu predlagali, da se zakonski osnutek vrne odboru, kar pa je večina odklonila in zakon sprejela. Pač pa je bila vrnjena odboru izvršilna naredba k temu zakonu. Prihodnja seja 20. t. m.

Poselsko zavarovanje.

Komaj se je nekoliko uživala bolniška blagajna za kmetske delavce, že prihaja nova postava, poselsko zavarovanje za starost, za pohabljenje in za nezgode. Dosedaj so bili posli zavarovani za slučaj bolezni, in za slučaj nezgod tedaj, če se je nezgoda zgodila pri strojih! Od 1. januarja 1929 naprej bodo pa morali biti vsi posli zavarovani za slučaj bolezni, nezgod, trajnega pohabljenja in za starost. S tem hoče posle podobno oskrbeti kakor tovarniške delavce. Znano je, da zato vse, kar more, beži v tovarne in mesta, ker so tam preskrbljeni za starost. Sedaj bo med posli strah pred starostjo odpadel in marsikateri dober delavec bo rad ostal na deželi in opravljal zdrava in lepa kmetska dela; ne bo ga več vleklo v mračne in nezdrave tovarniške prostore, kjer bi morai cel dan biti med zidovjem. Za posle je nova postava gotovo velika dobrota, zato upamo, da jo bodo tudi uvideli in kmetom pomagali nova bremena nositi. Dosedaj je navadno kmet sam plačeval bolniško blagajno za posle, ne da bi se ti zmenili zato, sedaj bo treba uvideti, da si morata kmet in posel stroške vsled nove postave deliti in plačevati vsak polovico, ali posel mora razumeti, da se plača za toliko zniža. Vsaj je znano, da kmetije, posebno naši, radi privoščijo svojim poslom vse, kar morejo, a znano je tudi, kako se kmetije zadolžujejo in da gre povprečno 65% letnih dohodkov samo na poselske plače. Čim več ljubezni do kmetskega dela bo pri poslih, tem bolj skrbno se bo delalo, več bo pridelka in manj nesreč in kmetije bodo lažje, rajši in boljše mogli plačevati posle.

Postava se bo najbrž tako izpeljala, da se bo zavarovanje za nezgode za Koroško preneslo iz Gradca v Celovec in da se vsa zavarovanja kmetskih delavcev (za nezgode, za pohabljenost, za starost in za bolezen) pridružijo sedanji kmetijski bolniški blagajni v Celovcu.

PODLISTEK

Reberški Ožbej:

Zgodovina starega cilindra.

(Nadaljevanje.)

Tako sem šel tja proti oni vinski gorici, kjer se ima odločiti moja usoda. Malo mi je bilo tesno pri srcu, a zaupal sem na dobro srečo; prepričan sem bil, da napravi moj novi cilindar tak utis, da dobiva takoj očetov blagoslov, vsaj mati mi ga je itak že obljubila in bila z zaroko povsem zadovoljna.

Prišel sem do hiše mojega bodočega tasta — v tej nadi sem že plaval. Potrkam, vstopim. Pri mizi so sedeli moj šef, njegova žena ter moja ljubljena Zorica, ki je vsa zarudela. Na mizi je stal liter vina in tudi za prigrizniti je bilo.

Glavar družine me oškili z nekim posebnim pogledom, kakor bi hotel reči, od kdaj je taka navada, da se hodi v vinski hram s cilindrom, salonsko suknjo in belim ovratnikom ter finimi rokavicami. Pa vendar nič ni rekel daje in to je bilo dobro. Povabil me je, da sedem.

Razvili smo se pri rujni kapljici. Že nekaterikrat sem pogledal Zorico, ki me je pod mizo dregnila z drobno nožico, češ, sedaj je ugodna prilika. Mojega šefa nos je dobil že precej ru-

dečo barvo in smatral sem to za dobro razpoloženje. Vstanem, si popravim ovratnico, postavim po vojaško s cilindrom ob strani in začel sem prednašati svojo prošnjo. Sam ne vem, kaj sem govoril, le toliko se še zavedam, da sem izrekel prošnjo, da dovoli oče v zaroko z njegovo Zorico. Šef me je gledal vedno bolj resno, nos njegov je postal še enkrat tako rudeč, njegova rudečina se je razširila po celem obrazu, nosnice so se mu raztegnile; naenkrat vstane, udari z roko ob mizo, da so odskočili vsi kozarci in se je razlilo vino po tleh. Razjarjeni glavar družine odpre usta in pravi s povzdignjenim glasom: Vsakemu drugemu jo dam, samo učitelju ne! S temi patetičnimi besedami je odšel moj šef v prvo nadstropje in tisti dan ga nisem videl več.

Jaz pa sem stal odrevenel kakor bi padel iz nebes; gledal sem nemo pred se, cilindar mi je padel iz rok in se patorklal po tleh. Bleda je bila Zorica in se spustila v jok, mati me je tolažila, češ, mož se vrne in vse se steče dobro. A ni ga bilo — videl sem, da je igra izgubljena.

Še en pogled na Zorico, bil je poln bolesti, in odšel sem. Solnce je pošiljalo svoje žarke sem od zapada, jemalo je slovo, iz doline so doneli tako otožno ubrani zvonovi, zvonili so mladeniču, ki je ležal na mrtvaškem odru; je našel mir, a jaz — tudi meni so zvonili k pogrebu moje sreče. (Dalje sledi.)

Zavarovalnica za nezgode v Gradcu, kateri je dozda naša dežela plačevala vsako leto 45.000 šilingov kot zavarovalni poslov, je nabrala precejšnjo premoženje. Zato bo še treba pogajati, da gotov del, vsaj tretjino svojega premoženja odstopi celovski kmetijski bolniški blagajni.

Nova postava loči kmete v dva dela: v take, ki dajejo poslom hrano in stanovanje, in take, ki ne dajejo; prvi bodo nekoliko manj plačevali, ker za nje veljajo nižji razredi (1. do 7.) dnevnega zaslužka.

Koliko se bo plačevalo:

Razred	Če je dnevni zaslužek šilingov	Se plača na teden grošev
1.	0,60	45
2.	0,80	60
3.	1,20	90
4.	1,80	135
5.	2,40	180
6.	3,00	225
7.	3,60	270
8.	4,80	360
9.	6,00	450

Polovico mora plačati kmet, polovico pa posel. Iz tega se vidi, da bodo nova plačila za bolniško blagajno višja, sedaj so kmetje navadno plačevali 35 g na teden od posla. Starostna podpora se začne s 65. letom.

Kaj bodo posli dobili:

razred	za teden-sko plačanih	dobi: za bolezen na dan	za nezgodo na mesec	za polno pohablje na mesec	Za starost na mesec
1.	45	0,60	12	18	18
2.	60	0,80	16	18	18
3.	90	1,20	24	18	18
4.	135	1,60	36	24	18
5.	180	2,00	48	30	22
6.	225	2,40	60	36	26
7.	270	3,00	72	42	26
8.	360	3,60	96	54	38
9.	450	4,20	120	66	46

Deželni kulturni svet sme po postavi skleniti, da se morejo tudi kmetje enako zavarovati če hočejo.

V odboru blagajne bo $\frac{3}{5}$ zastopnikov poslov in $\frac{2}{5}$ zastopnikov kmetov, v nadzorstvu blagajne bo $\frac{2}{5}$ zastopnikov poslov in $\frac{3}{5}$ zastopnikov kmetov.

Naj toliko zadostuje, da posli in kmetje vedo za novo postavo in da se morejo dogovoriti glede novih zaslužkov za novo leto.

POLITIČNI PREGLED

Desetletnica republike. Pri tej priliki je imel na proslavi na univerzi dr. Seipel govor, v katerem je povdarjal, da je bil sicer maršikateremu Avstrijcu polom monarhije zelo bolesten, da pa je zgradba nove Avstrije taka, da živijo v njenem varstvu ljudje svobodno. Socialistični omladinci so hoteli proslavo motiti, vendar so bili vrženi na prosto in zopeten vstop jim je bil preprečen. — V dunajskem mestnem svetu je rekel župan Seitz, da se je Avstrija dvignila iz najglobljih nižin. Na Dunaju in v vsej Avstriji obstoja želja, da se po pravici samoodločbe združijo z nemškim bratom. — Na slavnostni seji parlamenta je predsednik Miklas podal zgodovino narodnega sveta in njegova dela, ki so dovedla do obnove Avstrije do te mere, da je danes uvaževana na vsem svetu. Na prvi seji pred desetimi leti so bili navzoči tudi zastopniki Nemcev, ki so danes ločeni od svoje nemške matere. Na več mestih je omenjal neomajano voljo naroda za družitve z Nemčijo. Naglasil je, kaj je narodno zastopstvo v tem pogledu sklenilo in kako so v Parizu drugače odločili, čemur so se morali začasno ukloniti. Toda vseh dni še ni konec in volja nemškega naroda je ostala neomajana. — Poleg parlamenta je bil odkrit spomenik republike, na katerem se nahajajo veliki kipi Viktorja Adlerja, Ferdinanda Hanuska in Jakoba Reumanna. Popoldne je bil v Pratru položen temeljni kamen za stadion. Na predvečer je bila bakljada z vojaško godbo.

Inozemstvo:

Nemške šole na madžarskem. Vlada objavlja točen seznam vseh ljudskih šol, v katerih se poučuje nemški. 400 občin je, ki bi imele pravice do manjšinske šole. V teh občinah je 43 šol z nemškim učnim jezikom, 96 šol z enako nemškim kakor madžarskim poukom in 314

šol, v katerih je madžarsčina učni jezik in nemščina učni predmet. V bodočih letih se ima velik del šol z madžarskim učnim jezikom spremeniti v jezikovno mešane. — Nemci dosegajo na tem polju povsod izborne uspehe. Četudi vedo, kako je bridko biti brezpravna manjšina, vendar svojim manjšinam nočejo dati ničesar.

Varnost Češkoslovaške. Skoro v vsaki državi razpravljajo tačas o proračunu za prihodnje leto. Minister Udržal je pri postavitvi narodna obramba nastopil proti pisavi madžarskih listov in opozoril na mrzlično oboroževanje sosednjih držav. Zlasti na Madžarskem zavzemajo oboroževanja že nevaren obseg. Njih naduti listi pa si upajo pisati, da je Češkoslovaška pri življenju le zaradi pomote božje previdnosti. Ne sme se pozabiti, da je gospodarski, politični in zemljepisni položaj republike precej neugoden. Zato morajo biti pripravljeni na vse. Predvsem se mora gledati na to, da obstoje države, ki hočejo imeti češkoslov. republiki. To so zavezniki. Minister je končal, da je pripravljenost Češkoslovaške potrebna v varstvo miru.

Šesto zasedanje angleškega parlamenta je otvoril kralj s prestolnim govorom, v katerem je naglašal skrb radi trajne brezposelnosti in napovedoval načrt zakona o novi ureditvi preskrbe brezposelnih, reformo samouprave, novo razdelitev občinskih davčnih bremen z upoštevanjem industrije, in pospeševanje izvoza. Glede zunanje politike je povdarjal voljo za zmanjšanje oboroževanja, kolikor je združljivo z varnostjo Anglije, ter omenil tudi bodoča pogajanja o reparaciji in izpraznitvi Porenja. Prestolni govor je splošno razočaral radi praznote. Liberalci bodo predlagali glasovanje o nezaupnici.

Maniu, novi romunski ministrski predsednik, je pričel takoj z reformami, ki pomenijo modernizacijo in evropeizacijo romunske politike. Vlada hoče najprej v notranjosti države odpraviti vse krivice, vpostaviti popolno enakopravnost vseh državljanov in pokrajin. Gospodarski zakoni od leta 1924 naprej se revidirajo, zniža se carina, inozemski kapital dobi isto pravico kot ga ima romunski. Maniu je opustil službene avtomobile, da ima zanj naprej vsako ministrstvo samo enega, dočim so jih imela doslej nekatera do 47, ukinil je cenzuro, odstavil veliko visokih uradnikov in odpravil bo zakon o varstvu države. S sporazumom z Nemčijo ni zadovoljen in pravi, četudi je sedaj Nemčija nekoliko popustila, da bi dobil od Nemčije večje protiusluge. Parlament je razpuščen in se vršijo 1. decembra volitve v senat in 15. decembra v zbornico. Romunija gre novim in boljšim časom nasproti.

Francija. Zopet je Poincaré tisti, ki je sestavil novo vlado. Vsaj toliko večino ima v zbornici, ki bo zadostovala za sprejetje proračuna. Njegova vladna izjava priporoča skorajšnjo rešitev proračuna in rešitev zadeve glede pripusta verskih redov in misijonskih družb, ker bo pridobila s tem država na ugledu. Dalje naglašja potrebo notranjega in zunanega miru z ozirom na pogajanja z Nemčijo glede reparacij. Poincaré je dobil zaupnico.

DOMAČE NOVICE

Proslava desetletnice republike na Koroškem. Na predvečer tega pomembnega dne, ko se je pred desetimi leti ostanek Avstrije proglasil za republiko, je celovška garnizija priredila z godbo bakljado po mestu. Popoldne je bila vojaška parada na Novem trgu in ob 12. slavnostna seja deželnega zbora, ki jo je otvoril predsednik Lukas. V svojem govoru omenja razpad stare Avstrije in razmere po vojni ter kako je prišlo do proglasitve republike. Z novo ustavo smo dobili splošno in enako volilno pravico. Koroška je bila v posebno kočljivem položaju in glavna naloga izvršilnega odbora je bila, da se je spravila bežeča vojska naprej in prehranila. Deželni glavar dr. Memisch se dotakne kulturne naloge Nemcev v bivši Avstriji in je mnenja, da so bili narodi vsled menjave državne oblike in neprestanih notranjih ustavnih bojov tako zaposleni, da jih je našla vojna nepripravljena. Po vojni so nastale na podlagi Wilsonovih točk nove narodnostne države, po večini iz delov bivše habsburške monarhije. Položaj na Koroškem je bil tak, da smo bili navezani popolnoma sami nase. Jugoslovanske čete so od 7. do konca novembra zasedle Prevalje, Železno Kaplo, Borovlje, Pliberk in Ve-

likovec. Prišlo je do znanih bojov. Vojaške zveze so se razpusile. 7. nov. je hotela vlada vpoklicati prostovoljne strelce, dopustnike in odpustnike pod orožje, kar pa ni šlo. Začasni deželni zbor je imel mnogo dela. Na Koroškem smo imeli rešiti še posebno nalogo, namreč sporazum z drugim narodom. Povabili smo za slovensko Koroško imenovanega generalnega komisarja, da bi se udeležil začasne deželne uprave, kar je odklonil z ozirom na majsko deklaracijo. Vse je ostalo na stališču, da mora ostati Koroška nedeljiva in enotna. Končno govori o priklonitvi in pride do sklepa, da mora biti naše geslo: Koroška nedeljena! — Popoldne je povabil deželni glavar vse, ki imajo ime in čin, v grad na čaj. — Slavnostno sejo je imel tudi celovski občinski svet. Župan dr. Bercht se je dotaknil trpljenja avstr. prebivalstva v desetih letih in pokazal na napake, ki jih je treba odpraviti, da pridemo na znotraj močni in enakopravni k Nemčiji. Potrebno je sodelovanje vseh strank, da se narod gospodarsko ojači in postane neodvisen od inozemstva. — Zaostala ni delavska ne trgovska zbornica. Delavska zbornica je kupila na Kanzlu 104.000 kvadratnih metrov obsegajoče zemljišče, darovala 6000 S za otroško skrbstvo, 4500 S za telesno vzgojo, 1000 S za prenočišča in ustanovila 4 nove knjižnice, med temi eno v Železni Kapli in eno v Bistrici v Rožu. — Državne zavarovalnice smo razobesili tudi mi in so plapolale na Mohorjevi hiši v Celovcu, na društvenih domih in posojilničnih hišah.

Iredenta. Nemci nazivljajo Slovence, ki se potegujejo za svoje pravice, iredentiste ali pa celo veleizdajalce. Na drugi strani pa ravno isti Nemci hvalijo južnotirolske duhovnike, ki branijo pravice Nemcev napram Italijanom in jih imenujejo steber nemštva. Po vsem svetu raznašajo krivice, ki jih trpijo Nemci, Slovincem pa nič ne privoščijo in komaj čakajo, da bi nekam izginili. Ali ni to največja hinavščina in krivica?

Celovec. (Velika goljufija in tatvina.) Poročali smo že, da sta 6. t. m. romala v zapor vladni svetnik in ravnatelj cukrarne Friess in žganjar in gostilničar Rainer v Welzeneggu, ker so oblasti prišle na sled veliki tatvini in goljufiji. Že poleti letošnjega leta se je ugotovilo, da manjka tukajšnji cukrarni 2 in pol vagona sladkorja. Tatvine so bili osumljeni 4 delavci, ki so sedeli zato 9 tednov v preiskovalnem zaporu. Pozneje so bili izpuščeni, a preiskava je tekla dalje. Končno se je ugotovilo, da je ravnatelj Friess prodal v teku dveh let Rainerju 78.515 kg sladkorja, ki predstavlja vrednost 65.661 S. Poleg tega je prodal Rainerju še 3 vagone sladkorja, ki v tovarni nikjer niso beleženi in ki predstavljajo vrednost 27.000 S. Ves ta sladkor se je ponoči zvozil k Rainerju. Friess je naročil nekako 15 vagonov sladkorja, ki ga je pustil zvoziti v svoje zasebno stanovanje, kjer si je pustil v to svrhu pripraviti posebno skladišče. Ves material za stavbo je pustil zvoziti s tovarniškim tovornim avtomobilom in je plačal za to samo 400 S. Ko sta imela ta dva dosti sladkorja, ga je tovarni primanjkovalo, da si ga je morala večkrat izposoditi od večjih trgovcev v Celovcu. Friess je trgoval tudi s pločevino. Naročil je na Dunaju za 30.000 S pločevine in jo prodal z dobičkom 5000 S Dolencu, ki je dobavljal za tovarno pločevinaste škatle. Da je morala tovarna sladkorja te škatle kupiti, je pustil na postrežju zarjaveti 10.000 takih škatel. En komad pride na 70 g. Pri Rainerju je bila izvršena hišna preiskava, ki je izredno dobro uspela. V proti njegovi hiši stoječem gasilnem domu je odkrila tajna klet za vrenje, dva tajna dovoda za vrenje z električnimi sesalkami, za žgati pripravljen sladkor in 240 praznih sladkornih vreč. Zato je bila Rainerju predpisana dohodarstvena kazen v višini 2 milijonov. — Z zadevo se je predvsem pečal zasebni detektiv Leditznig in njegov pomočnik Altheim. Ker pa je šel k ženi ravnatelja Friessa in predlagal, da bo ukrenil, da izginejo vse obremenilne priče v inozemstvo, ako se mu izplača 10.000 S. je bil tudi on radi izsiljevanja odveden v zapor. Komaj, da pridejo taki ljudje pod ključ.

Št. Lipš. (Razstava.) Tečajnice gospodinj-sko-kuharskega tečaja priredijo v nedeljo dne 2. decembra razstavo kuharskih izdelkov. Razstava se otvori po božji službi ob 7. uri in se zaključi ob 5. popoldne. Razstavljeni predmeti se bodo tudi prodajali v prid tečaju.

Grebinski kloster. (Ogenj.) V ponedeljek dne 12. t. m. okrog 1. ure popoldne je nastal požar pri p. d. Sp. Klokarku na nepojasnjen način, bržkone vsled slabega dimnika, in to tem lažje, ker je bila hiša krita predvsem s slamo. Pogorela je vsa hiša in v nekaj trenutkih je bilo vse v enem plamenu; komaj so rešili živino in nekaj drugih malenkosti. Prišli so sicer gasilci iz bližnje okolice, a rešiti niso mogli ničesar več. Škoda znaša okrog 15.000 S, ki je krita le s 6000 S zavarovalnine. Gotovo jim bodo v najnujnejših rečeh priskočila usmiljena srca na pomoč! — Letos je v predadventnem času prav tiho. Nikjer ni sluha o zamenj samskega stanu z zakonskim. Zato bodo morali delati ženinini hudo pokoro v zakonu, ker pustijo neveste predolgo čakati, a že večje gorje onim nevestam, ki so preveč izbirčne.

Žitara vas. (Razno.) Ko je predzadnji „Kor. Slov.“ poročal iz našega kraja o umoru, kakršen se dogaja le v velikih mestih, hočemo danes dodati, da tudi v drugih ozirih naša občina ne zaostaja. Imamo namreč v naši občini sedaj kar dva kuharska tečaja naenkrat, in sicer enega v Št. Lipšu, ki ga je priredila S. K. S. Zveza in ki ga obiskuje 11 deklet, in enega v Žitari vasi, ki ga je priredil deželni kulturni svet. Obiskuje ga 13 deklet. — Posebno napredna pa je še fara Žitarava vas, ki šteje okrog 800 duš. Za blagor tega ljudstva je skrbelo dosedaj 6 gostiln, končno pa smo dobili še sedmo. Vsak se bo lahko najedel in napil, če bo imel le kaj „šilingov“ v žepu. Vidi se pa, da teh pri nas ni v izobilju. Sedaj se namreč gradi skozi občino električni daljnovod, ki bo vezal centralo na Obirskem s celovskim vodom. V vseh krajih, koder teče vod, so se priglasili za luč, le pri nas pojde lepo mirno mimo. Le tedaj se bo spomnil ta in oni elektrike, ko mu bo pri poljskem delu v napotje električni drog. Bomo raje počakali, kako pojde drugim, zakaj nam se ne mudi, vsaj smo zadnji v abecedi! — Iz naših vinogradov, ki so nekdanj obsegali čez 200 parcel, je že izginila zadnja trta. Samo tu in tam še spominja kaka skrita brajda na nekdanje srečne čase in onih štirideset zidanic, ki so se še ohranile. Kjer so davne jeseni pokali topiči, ukali fantje in peli z dekletimi ob trgatvi, kašljajo sedaj stare babičke in jokajo otroci tovarniških delavcev, ki so se naselili tam in si je vsak po svoji možnosti uredil bivališče. Ta pol ure dolga naselbina bo ostala za našo okolico vedno posebnost.

Celovec. (Razno.) Prvi letnik kmetijske šole pri Hoprijanu obiskuje 34 in drugega 24 gojencev. — Gospodarske poslopje posestnice Ana Wernig v Vrhu pri Šmarjeti v Rožu je pričelo goriti v noči na 7. t. m. Kmalu je bila tudi hiša v plamenih, ki so uničili oboje poslopje. Uničeno je vse: žito, krma, gospodarsko orodje, oprava in obleka. Zažgali so bržkone otroci. Škoda znaša 5000 S, dočim je poslopje zavarovano samo za 200 S. Ker obstoji v Šmarjeti v R. še naturalna zavarovalnica, bo posestnica lahko zopet pozidala. — Število podpiranih brezposelnih se je 10. t. m. pomnožilo za 707 na 4182 oseb. Lani v tem času je bilo samo 3471 podpiranih. — 11. t. m. je pogorelo Tratarjevo gospodarsko poslopje v Svetem mestu. Živina se je dala rešiti, a krma, neomlačeno žito in gosp. orodje je zgorelo. — Gostač Golobove koč v Robežu pri Galiciji, Miha Tribelnik, je pri izkopavanju česmina našel zaklad v črešnjem štoru. V štoru je bilo 445 srebrnikov v velikosti polšilinga z označbo „Tirol“ in en zlatnik, ki izhaja z Madžarske. Zaklad je prevzela oblast. — Pi-jane delavce Kusterja, Wölbla, Martinca in Bavčerja v Grabštanju je grajal žel. revident Weber. Zato se ga delavci napadli, da je moral zbežati v bližnjo hišo, kjer se je zaprl. Wölbl je odtrgal okno in vsi so skušali s koli vdreti v hišo. Medtem so mu grozili, da mora biti še danes mrtev. Ko sta prišla 2 orožnika, so še te ozmerjali in pozivali tovariše, da bi pomagali. Kuster je dobil 2, Wölbl in Martinec 3 mesece strogega zapora pogojno in Bavčej 2 meseca nepogojno. — Dne 13. so sedeli 4 delavci v Antoničevi gostilni na Dobravi pri Borovljah in pili pivo. Med njimi je prišlo do brezposelnega prepira. Lesni delavec Maks Jelinek je še z enim tovarišem zapustil gostilno in puškar Josip Grundner je obema sledil. Med potjo je zabodel Jelinek Grundnerja z nožem v srce, da je bil takoj na mestu mrtev. Okrog njega se

je nabrala velika mlaka krvi. Jelinek je bil predan okrajnemu sodišču.

Loga vas. Gotovo bo zanimalo naše čitatelje, da je 7. t. m. stopil pred poročni oltar v okolici dobro znani Ivan Katnik, imetnik prvega koroškega koncesijoniranega zavoda za uničevanje podgan, z živahno Dunajčanko. Nič manj ko 17 let se je pripravljaj na ta korak. Z njim je izgubilo svetovno znano letovišče Vrba ponosnega ženina.

Št. Vid v Podjuni. (Smrt.) Pretekle dni je umrla v Gornjih Vinarah občinska uboga Helena Pušnik, pd. Lipjakova. Zadnja leta je bila hudo bolna, omračil se ji je um, in ni pustila nobenega k sebi. V mladosti je bila izredno pridna in snažna dekla. — Dne 18. t. m. smo pokopali Nežko Kramolc, 68 let staro, ki je bila že leta navezana na stol in posteljo. Od leta 1895 je služila pri čg. župniku Kindlmanu. Dokler je še mogla, je bila izredno vestna in marljiva dekla, 30 let cerkvena pevka, ki je darovala cerkvi, kar je mogla. Koliko truda in dela so imeli zadnja leta z njo v župnišču, ali kljub temu so ji stregli z veliko požrtvovalnostjo kot obdolžitev za njeno pomoč v prejšnjih letih. Na domu in na grobu ji je zapel društveni moški pevski zbor žalostinke in čg. župnik se je na grobu poslovil od nje v lepo zasnovanem govoru, ki je povdajal njene zasluge v življenju. Svetila obema večna luč!

PRAVNI VESTNIK

Našim naročnikom in članom „Političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem“ dajemo neobvezno brezplačne pravne nasvete. Odgovorimo ali v listu pod sporočeno šifro ali pa pisмено, če vprašalec priloži znamko za odgovor.

0 mejah.

(Konec.)

Zadnjič smo slišali, na kateri način lahko dosežem, da se meja med zemljišči, ki se sicer še vidi, toda le slabo vidi, popolnoma ne izgubi.

Kaj pa tedaj, ako se potek meje sploh ne pozna več ako se ne vidi več, kje neha moje zemljišče in kje prične sosedova last. Ta negotovost običajno rodi prepir in neednost med sosedi. Tudi v tem slučaju je priporočati, da se mejaši zedinijo brez sodnije, kar se tudi mogočkrat zgodi. Ta ali oni se še spominja, kje približno je tekla stara meja, pri občini se nahaja tudi zemljiška mapa, iz katere je razvidna velikost in lega posameznih obmejnih zemljišč, in s temi pripomočki se lahko brez sodnijske pomoči meja zopet določi in zaznamuje tako, da nobeden mejašev ne trpi škode, vsaj v znatnem obsegu ne.

Če se mejaši sami med seboj ne zedinijo, ima vsaki izmed njih pravico, da pokliče sodnijo na pomoč in sicer tudi v tem slučaju brez tožbe z navadno vlogo ali prošnjo, v kateri enostavno prosi, da bi sodišče določilo mejo. Nato bo sodnik na licu mesta določil in zaznamoval potek meje. Naloga sodnikova v tem postopanju ni, dognati in ugotoviti potek stare meje in obseg lastnine posameznih mejašev. Sodnik ugotovi marveč najprej, katere meje se je vsak posamezni mejaš resnično držal, do katere mejne črte je izvajal svojo lastninsko pravico. Ako se pri tem ugotovi, da so se resnično vsi mejaši držali neke skupne, dasiravne ne vidne, oziroma kot meja zaznamovane mejne črte, tedaj bo sodnik po teku te črte določil in zaznamoval novo mejo. Odločilno je torej predvsem stanje mirne posesti, ki je faktično med sosedi vladalo.

Ako pa se izkaže, da se mejaši niso držali skupne mejne črte, temveč je glede obsega in velikosti posameznih obmejnih zemljišč vladala neednost, tako da sili eden v posest drugega, tedaj bo sodnik določil novi potek meje po svojem pravičnem prepričanju. Pri tem se bo sodnik s pomočjo zemljiške mape oziral predvsem na velikost in obseg posameznih obmejnih parcel in bo skušal določiti mejo tako, da nobeden mejašev ne bo trpel škode na svoji posesti.

V najskrajšem slučaju — ako se namreč meja nikakor ne da drugače določiti — bo sodnik obmejni kos zemlje, za katerega se sosed prepirata, med nju razdelil na enake dele.

Pri tem sodnijskem postopanju za določitev meje navzočnost strank ni nujno potrebna. Sodnik bo po možnosti mejo tudi takrat ugotovi-

vil, če prizadeti mejaši niso navzoči. Vsaka stranka mora svojega zastopnika plačati sama. Sodnijske stroške plačajo sosedje po razmerju dolžine mejne črte svojih zemljišč, torej navadno, ako se dva prepirata, vsak polovico. Ako se pa tekom obravnave pokaže, da glede meje sploh ni bilo dvoma, ali pa da je bil sosed pripravljen, da se določi meja brez sodnijske pomoči, v teh slučajih sodnik lahko naloži vse stroške obravnave tistemu, ki je brez vzroka klical sodnijo na pomoč.

Opisano postopanje pri določitvi mej je, kakor smo videli, skrajšano in jako enostavno. Njega namen ni, da bi ugotovil obseg lastniške pravice posameznih mejašev, marveč določiti razprtih sosedom hitro zopet novo mejo in tako zopet vpostaviti mir in red.

Kdor pa misli, da je nova meja, ki jo je sodnik določil potem tega skrajšanega postopanja, zanj krivična, še vedno lahko vloži tožbo za svojo boljšo pravico. V tožbi pa mora natančno navesti potek stare meje in ga v pravdi tudi dokazati. Če se to posreči, bo od sosedu zopet dobil nazaj to, kar mu je bil sodnik v skrajšanem postopanju preveč odmeril.

GOSPODARSKI VESTNIK

Seja deželnega kulturnega sveta dne 6. oktobra 1928.

(Konec.)

Hernler poroča, da so politične oblasti zadnji čas vračale zapisnike o škodi po toči občinam nazaj kljub temu, da so bili pravilno izpolnjeni, in niso navedli nobenega vzroka.

Strauss želi, da se pri razdelitvi podpor za škodo pritegnejo tudi kmečke podružnice. Večkrat se dogaja, da dobi podporo, kdor je ne potrebuje, za potrebnega pa ne ostane nič.

Schumy poroča, da je nastalo vprašanje, ali se naj na Koroškem kmetijsko šolstvo koncentrirava v Celovcu ali naj ostane deljeno po raznih pokrajinah. V osrednji šoli bi se mogli nastaviti specialisti in fantje z vse dežele bi se shajali in se spoznavali. To misel je priporočal zlasti dr. Kuhar iz Amerike, ki je za ta namen postavil v svojo oporoko tudi večji znesek. A združenje vseh šol ima tudi slabo stran: šolanje več stane, velike šole niso vzor, ves denar bi šel zopet samo v mesta, ne moglo bi se ozirati na gospodarske razmere vsake pokrajine in učitelji bi ne bili v stiku s kmeti. Celovško kmetijsko šolo pa je treba razširiti, jo preločiti v okolico mesta in naj dobi svoje posestvo. Litzl-hof in Hoprijan naj bosta vzorni gospodarstvi, na Tanzenbergu pa naj bi se uredila ljudska visoka šola. Zdaj gre veliko fantov v kmetijsko srednjo šolo v Mödling, pozneje naj bi se taki fanti sprejemali v tretji letnik celovške šole. Za gospodinjstvo je potrebna tretja gospodinjstva šola za Spodnjo Koroško. Kuharskih učiteljic imamo za zdaj šest, ki zamorejo prirediti v letu 20 do 25 tečajev. Ker se zahteva, da bi poučevale kuharske učiteljice tudi gospodinjstvo, se bodo morali vozati tečaji na gotovo mesto. Za kmetijsko šolstvo se bo napravil tudi nov učni red in uvede se pouk o pravosti in o dolžnostih verouk.

Msgr. Podgorc: Menda nihče ne bo za to, da se vse šolstvo potegne v Celovec. Dr. Kuhar nam tu ne more biti merodajen. Mesto je polno prahu in repoto in že iz sanitarnih razlogov moramo ven. Ker pa ni mogoče i ti z novo šolo v Rož, bo treba čim prej kupiti zemljišče, tudi že zato, ker se bo zemljišče okoli mesta podraževalo naprej.

Hernler graja slabe ljudskošolske uspehe. V nadaljevalno šolo prihajajo analfabeti, ki nič ne znajo in nadaljevalna šola ne more naprej. Šolska izobrazba je nazadovala, zato pa tembolj rastejo šolska bremena. In tudi učitelji, ki pridejo na deželo, o poljedelstvu nimajo dosti pojma, ker se na učiteljsku premalo poučuje — iz knjig!

Šumi priznava, da ljudskošolski učitelji za kmete niso primerno izobraženi, pa tudi najboljši niso, ker ti so vsi v mestih. Zato so učni uspehi na deželi slabi. (Pri nas v gavnem vsled tega, ker učitelji našega jezika ne razumejo ali ga nočejo razumeti. O. ur.)

Msgr. Podgorc: Današnji razgovor nas pripelje na važno točko: na vprašanje učiteljskega narščaja. Že pred vojno se je opazovalo v Nemčiji, da prihaja na vseučilišča manj kmečkih sinov in več mestnih otrok, ker se pač mesta širijo. Potem se je opazovalo, da mestni otrok ni tako poraben kakor kmečki. Isto se zadaj kaže pri naših učiteljih. Potem je dejstvo, da proletarski otrok nima ljubezni do kmečkega stanu, torej tam njegovo službovanje ni na mestu. Zdaj je navada, da mestno ljudstvo pusti svoje otroke vse študirati, vsaj lahko. Otrok ostane doma in študiranje ga

prav nič ne stane. Kmet pa ne more svojih otrok dati v študije. Tako nas bo mesto preplavljalo z učitelji, ker se ravno do tega stanu pride v primerno kratkih letih. Kmet pa potrebuje kmečkih ljudi in šola naj ne bo samo za to, da oskrbuje otroke iz mesta, marveč naj bo za to, da vzgaja ljudstvo. Zato bo treba skrbeti da pride v učiteljski stan dosti kmečkih sinov in hčera in potem naj dobe sužbe na kmetih učitelji, ki so na kmetih vzrastli, da bodo z izobrazbo prinesli ljudem s seboj tudi kaj ljubezni.

Kmetijske glavne korporacije so sklenile k izvršili nim naredbam za socialno zavarovanje, da se posestnikovih sorodnikov ne zavaruje, ker bo zavarovalno breme že itak zelo težko. Nestalni delavci naj se vzamejo vsi v poseben razred. Posestnikov in najemnikov naj bi se nezavarovalo. Cena hrane naj se ceni po prodajni ceni pridelkov. Delavec naj se zavaruje samo za nezgode pri delu. Ustanovijo naj se deželne zavarovalnice.

Uvažanje svinj iz Poljske.

Svinjereja bi bila nekaj, kar se more našim gospodarjem nujno priporočati: prašič hitreje raste kakor govedina in krmo bolje vporabi. Tudi smo s cepljenjem tako daleč, da ni več toliko nevarnosti, da bi žival poginila. Svinjine se tudi uvažajo ogromne množine, in bi bilo seve pametno, da tudi tu napravimo kakor pri sladkorju in mleku, da domače potrebe sami utešimo, da sami produciramo kar domače ljudstvo potrebuje. Tako bi ostal denar doma; ko bo kmet kaj zaslužil, bo imel odjemalca tudi tovarniški delavec in živeli bomo vsi. Zdaj pa blago kupujemo iz inozemstva, denar gre po nepotrebnem iz države in brezdelni delavec nima nič od tega, da svinjino dobi kilo za 10 grošev ceneje iz Poljske, ko pa zato pol manj zasluži.

Kmetje so par let sem začeli rediti in pitati svinje. A zdaj nas obsipa Poljska z ogromnimi množinami živih svinj in svinjskega mesa po ceni, da naš kmet ne more tekmovati.

Pripeljalo se je na Dunaj svinj:

Leta 1927	Leta 1928
prve tri mesce 65.000	128.000
druge tri mesce 105.000	155.000
tretje tri mesce 78.000	171.000
Vkup 248.000	454.000
Mesečno počez 6.370	11.540

Kadar se pokaže kje v industriji, da nastane od neke divje tekmovalnosti, se bo vselej takoj poskrbelo, da se tisto ustavi, ker se domačega delavca ne more pustiti brez dela in ga plačevati kot brezdelnega. Kaj pa, ko bo kmet delo odložil in rekel: Vsedem se še jaz v senco in zahtevam: plačajte mi na mesec 70 šilingov, vsaki dan dva, in pustite, da še delam zase: vsaj se bo kmetu potem godilo čisto dobro. Varuje se naj kmečko delo in sicer takoj, ne še le čez leta. Zato je pa treba, da kmet krepko dviga svoj glas, da se organizira še on, ko so organizirani vsi drugi.

Celovške tržne cene. Živina: plemenske krave 1,30—1,50, pitane krave 0,70—1, pitani prašiči 1,90—2,10, plemenski prašiči 1,60—1,90 šil. za kg žive teže. Žito: pšenica 37, rž 36, ječmen 35, oves 31, ajda 26, koruza 36, grah 140, leča 160, zelen fižol 70, krompir 14—18 g za kg. Sladko seno 16, kislo 9, slama 10 S za metercent. Zelje 30—40, repa 15 g, goveja mast 6,80, čajno maslo 6, sirovo maslo za kuho 4,80, prekajena slanina 4,50, sirova 3, zabela 3,20, sladka smetana 4 S za kilogram.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. Glavni odbor je sklenil, da kupi država lastno hišo za poslaništvo v Rimu, in odobril prvi obrok kupne cene v znesku 370.000 S. — Železniška uprava je sklenila, da se do 30. dec. 1930 prebarvajo vse prečnice in drugi znaki ob železnici v belo-rdeče, ker se sedanja belo-črna barva premalo opazi. — V Inomostu je prišlo na dan desetletnice republike do spopada med delavci in domovinsko brambo. — Pisma je odpiral poštni uslužbenec Karel Pfundstein. Pobiral je iz njih srečke, ki so zale, in si dal dobitke izplačati. Na ta način je dobil 3200 S. Ker so se pa pri bankah začeli oglašati pravi lastniki srečk, ker niso prejeli dobitkov, so se začele poizvedbe, ki so prišle

Pfundsteinu takoj na sled. Pfundsteina so zaprli. — Na dunajskih vseučiliščih študira 11.245 dijakov. — Na Tirolskem se vršijo deželnozborske volitve v aprilu. — 23 letna služkinja Marija Novaček iz Breitenaua je podedovala po v Ameriki umrlem očetu 60.000 dolarjev in dva hotela v Kaliforniji. Dekle je izjavilo, da sežida v svoji domovinski občini sirotišnico in bolnico; posebno vesela pa je, da se bo mogla sedaj poročiti s svojim izvoljencem, revnim hlapcem Huberjem. — Jugoslavija: V vasi Gradu v občini Triljev so volkovi v eni noči poklali in požrli 37 ovc. Volkovi se svobodno izprehajajo po cetinjskem polju. — V Ljubljani so visokošolci demonstrirali po mestu proti rapalski pogodbi. Policija je brez povoda streljala na dijake, jim odvzela zastave in pretepala nekatere s sabljami in pendreki. Razburjenje med dijaštvom in prebivalstvom je veliko. Dan nato se je vršil obhod nemoteno. — Amerika: V katedrali v Buenos Airesu je eksplodirala bomba. Ubita je bila ena oseba. — Atentator in morilec predsednika Mehike Obregona je bil obsojen na smrt. — Nad mestom Willa Maria je divjal strahovit tornado. Po prvih poročilih je bilo 41 oseb ubitih in 15 ranjenih. — Ostale države: O priliki kronanja je pomilostil Mikado 35.000 oseb. Vsi nad 80 letni Japonci so bili bogato obdarjeni.

Etna, 3327 m visoka gora na Siciliji, bruha že par tednov velikanske množine lave. Mascali je že zasula. Prekinjen je tudi promet med Catanio in Messino, ker je proga deloma zasuta. Nad 100 hektarjev zemlje je pokrite z lavo, najrodovitnejši kraji Italije, kjer uspeva grozdje, oranže in citrone zorijo celo po dvakrat na leto. Kadar doseže lava poslopja, na nekaterih mestih je je 20 m debelo, jih omaja in vzdigne, potem pa vrže v zrak in zdrobi kakor napol posušeno sredico kruha. Pogreša se nekako 120 ljudi, 5000 ljudi je brez strehe, škoda znaša 160 milijonov lir in uničenih je 700 hiš. Zadnje dni se je odprlo novo žrelo, ki ogroža vas Alfio. Delovati pa je pričel tudi Vezuv.

RADIO-PROGRAM

Od 23. do 29. novembra 1928.

23. nov. (petek). 12.30: Reproducirana glasba in borzna poročila. 19: Francoščina, poučuje dr. Leben. 19.30: Ljudska umetnost, predava dr. Stane Vurnik. 20: Komorni trio. 22: Poročila.

24. nov. (sobota). 12.30: Reproducirana glasba in borzna poročila. 18.30: Družinsko in materinsko zavarovanje, predava ravnatelj O. U. Z. D. dr. Joža Bohinjec. 19: Človek in človek, predava vseuč. prof. dr. Veber. 19.30: Nemščina, poučuje ga, dr. Piskernik. 20: Dramatične recitacije. 20.30: Koncert godbe Dravske divizije. 22: Poročila.

25. nov. (nedelja). 9.30: Prenos cerkvene glasbe iz franc. cerkve. 11: Lahka glasba. 15.30: Humoristično čtivo, recitira pisatelj Milčinski. 16: Lahka glasba. 17.30: O gledališču, predava prof. Šest. 18: Veseloigra. 20: Slovanski svet v pesmi. 22: Poročila.

26. nov. (poned.). 12.30: Reproducirana glasba in borzna poročila. 18.30: Gospodinjstva, o gospodinjstvu, predava gđ. C. Krekova. 19: Francoščina, poučuje dr. Stane Leben. 19.30: O transfuziji krvi, predava prof. dr. A. Zalokar, ravnatelj Ženske bolnice v Ljubljani. 20: Radio-kvart. 22: Poročila.

27. nov. (torek). 12.30: Reproducirana glasba in borzna poročila. 17: Lahka glasba. 19: Nemščina, poučuje ga, dr. Piskernik. 19.30: Kemija. 20: Drama. 21: Solistični večer. 22: Poročila.

28. nov. (sreda). 12.30: Reproducirana glasba in borzna poročila. 18: Pravljice, pripoveduje pisatelj Milčinski. 19: Srbohrvaščina, poučuje prof. Mazovec. 19.30: Vpliv grške in rimske kulture na evropski razvoj, predava univ. prof. dr. Bradač. 20: Koncert akademskega pevskega zbora. 22: Poročila.

29. nov. (četrtak). 12.30: Reproducirana glasba in borzna poročila. 18.30: Gnojenje z domačimi gnojili, predava ing. Rado Lah. 19: Italijanščina, poučuje prof. Gruden. 19.30: Zgodovina Slovencev, predava prof. Kranjec. 20: Operetni večer. 22: Poročila.

Listnica uredništva.

Fant iz fare. Stvari z objavo samo škodujemo. Kot odbornik uveljavite svoje mnenje v odboru in spravite zadevo na dnevni red seje! Če je stvar utemeljena, se Vam ni treba bati

opozicije. — **Radiše.** O zadevi smo čitali že drugje in smo bili že z ozirom na smer dotičnega lista takoj na jasnem. Drugi del je preveč osebni in bi se dal težko zagovarjati. — **Tinje.** Pripominjamo, da je samo tiskarski škrat v 45. številki napravil iz „zahvalno“ zahtevalno skupno sv. obhajilo.

Izšla je
Blasnikova

Velika Pratika

za navadno leto 1929,

ki ima 365 dni.

„VELIKA PRATIKA“ je najstarejši slovenski kmetijski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj vpoštevani in je še danes najbolj obražan. Letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah.

„VELIKA PRATIKA“ je najboljši in najcenejši družinski koledar.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 D. Kjer bi jo ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri:

J. Blasnika naslednikov

tiskarna in litografski zavod.
Ljubljana, Breg štev. 12.

SLOVENC!

V Podgori (Unterbergen), 20 minut od Borovelj, 5 minut od postajališča Podgora

prodajam 2 kmetiji;

2 hiši z gospodarskimi poslopji, hiše na lepem kraju, samo za streljaj oddaljene, njive in travniki arondirani, 7 parcel gozda, ena od teh z zrelim gozdom.

Prodajam

obe kmetiji z vsem gospodarskim orodjem, z vsem pohištvom in kuhinjsko opremo. Vsaka kmetija ima svoj sadni vrt, ena hiša je celo enonadstropna. Več pove

Slavo Krže, Prisojna ul. 8, Ljubljana.

Iščemo sposobne zastopnike

proti najvišji proviziji in stalnim dohodkom.

Tudi začetniki.

Bankgeschäft Friedrich Knoll,
Wien IV., Argentinierstrasse 29/7.

VABILO

na igro

Revček Andrejček

ki jo uprizori Izobraževalno društvo „Trta“ v Žitari vasi v nedeljo, dne 25. novembra 1928 ob 1. popoldne v dvorani trškega kina v Železni Kapli. Sodelujejo tudi pevci izobraževalnega društva za Kaplo in Belo.

K obilni udeležbi vabijo prireditelji.

Vabilo

na narodno igro v 4 dejanjih

ZAKLAD

ki jo uprizori Bralno društvo v Škocijanu dne 25. novembra 1928 ob tretji uri popoldne pri Rušu v Samožni vasi.

Igra se prvič na Koroškem.

Vse prisrčno vabi odbor.